

Przewodnik wprowadzający

Free Guide

Polskie

MAXQDA 2020 Getting Started Guide

Support, Dystrybucja: VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH Berlin, Germany www.maxqda.com www.maxqda.pl

Niniejszy przewodnik użytkownika może być wykorzystywany do celów prywatnych studiów, badań, krytyki lub recenzji, na co zezwala Ustawa o Prawach Autorskich. Żadna jego część nie może być powielana w jakikolwiek sposób bez pisemnej zgody wydawcy.

MAXQDA jest zarejestrowanym znakiem handlowym firmy VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin/Germany; Mac jest zastrzeżonym znakiem towarowym firmy Apple Computer, Inc. w Stanach Zjednoczonych i / lub innych krajach; Microsoft Windows, Word, Excel i Power-Point są zastrzeżonymi znakami towarowymi firmy Microsoft Corporation w Stanach Zjednoczonych i / lub innych krajach; SPSS to zastrzeżony znak towarowy IBM Corporation w Stanach Zjednoczonych i / lub innych krajach; Stata to zarejestrowany znak towarowy firmy Stata Corp LLC. w Stanach Zjednoczonych i / lub innych krajach.

Wszystkie inne znaki towarowe lub zastrzeżone znaki towarowe są własnością ich odpowiednich właścicieli i mogą być zastrzeżone w Stanach Zjednoczonych i / lub innych jurysdykcjach.

Dziękujemy firmie ResearchTalk za dostarczenie przykładowych danych wykorzystanych w tym przewodniku Getting Started Guide.

© VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin 2019

Spis treści

Wprowadzenie	5
Interfejs MAXQDA	6
Uruchomienie programu MAXQDA Interfejs użytkownika Kilka uwag na temat przechowywania i zapisywania dapych	6 8 10
Ważne słowa kluczowe	
Import i eksploracja danych	12
Importowanie danych Eksploracja danych Przeszukaj swoje dane Kodowanie kolorami i notatki	12 13 16 17
Kodowanie danych użytkownika	19
Kodowanie segmentów danych	19
Analiza danych	22
Aktywacja dokumentów Pobieranie wszystkich zakodowanych segmentów jednym kodem Wykorzystanie opcji wizualizacji	22 23 24
Przeprowadzanie analizy metodami mieszanymi	26
Definiowanie zmiennych dokumentu Wprowadzanie wartości zmiennych Przekształcanie częstotliwości kodu w zmienne Używanie zmiennych dokumentu w analizie	26 27 28 29
Dodatkowa literatura	30
Podsumowanie	31

Wprowadzenie

Wprowadzenie

Witamy w przewodniku wprowadzającym **do programu MAXQDA**! Ponieważ nikt nie lubi czytać długich wstępów i dokumentacji, staraliśmy się, aby ten był możliwie najkrótszy i pomógł jak najszybciej rozpocząć pracę w programie. Przewodnik umożliwi rozpoczęcie analizy i zdobycie własnych doświadczeń z MAXQDA. Skoncentrujemy się na rzeczywistym wykorzystaniu programu, a nie na prezentacji różnych metod analitycznych i badawczych. Rozszerzone informacje na ich temat można znaleźć w dodatkowej literaturze - lista przydatnych publikacji jest dostępna w rozdziale "Literatura". Jak wiadomo istnieje bardzo wiele różnych metod analiz jakościowych. Jednak większość z nich można przeprowadzić przy pomocy programu MAXQDA, ponieważ wszystkie opierają się na takiej samej podstawowej strukturze, jak przedstawiono na poniższej ilustracji.

Zdecydowana większość metod analizy jakościowej pracuje z kategoriami. Można je tworzyć na podstawie danych lub bazując na wcześniejszej wiedzy na temat danych, istniejącej teorii lub najnowszych wynikach badań. Kategorie są często również nazywane kodami lub słowami kluczowymi, ale niezależnie od nazwy, wszystkie mają za zadanie porządkowanie i systematyzowanie danych, często działając nawet jako kody analityczne. Kody analityczne są wynikiem procesu analitycznego, który wykracza poza zwykłe określenie tematu i to właśnie nazywamy w tym przewodniku kodami. Kodowanie danych może zająć dużo czasu, ale istnieje wiele różnych spo-

sobów wykorzystania oprogramowania QDA do jakościowej analizy danych.

Nie zawsze jest konieczne kodowanie danych, aby móc je przeanalizować za pomocą MAXQDA; można go także używać po prostu do porządkowania danych lub wyszukiwania słów i ich kombinacji danych lub wyszukiwania słów i ich kombinacji.

Interfejs MAXQDA

Uruchomienie programu MAXQDA

Po uruchomieniu MAXQDA, w lewym górnym rogu pojawi się okno, w którym można wpisać nazwę użytkownika lub skrót nazwy użytkownika (który może być bardziej praktyczny w późniejszej pracy).

Aby utworzyć pierwszy projekt MAXQDA, należy kliknąć na *Nowy projekt/ New Project*, nadać mu nazwę i zapisać go w wybranym miejscu dysku. Najlepszą lokalizacją dla projektu MAXQDA jest folder lokalny na komputerze, a nie na dysku sieciowym lub na dysku przenośnym USB. Należy także unikać zapisywania projektu w folderach, które są synchronizowane przez usługę w chmurze, taką jak iCloud, Dropbox lub Google Drive. Usługi te mogą rywalizować o dostęp do bazy danych projektu, gdy jest on otwarty w MAXQDA.

Interfejs MAXQDA

Pliki projektu MAXQDA 2020 mają rozszerzenie MX20. Można je także rozpoznać w Windows Explorer lub Mac Finder po opisie "*Projekt MAXQDA 2020" I "MAXQDA 2020 Project*".

MAXQDA używa projektów, tak jak Excel używa skoroszytów (.xlsx), a Word używa dokumentów tekstowych (.docx). Prawie wszystko, co jest importowane lub tworzone za pomocą MAXQDA (na przykład kody i notatki), zostanie zapisane w projektach.

Po prawej stronie ekranu startowego znajduje się kilka linków, umożliwiających na przykład otwarcie podręcznika online do MAXQDA, obejrzenie samouczków wideo lub przesłanie opinii do zespołu MAXQDA.

Interfejs użytkownika

Po pomyślnym utworzeniu i zapisaniu pierwszego projektu MAXQDA, pojawi się następujący ekran z czterema głównymi oknami (nadal w większości pustymi).

Podział na cztery okna sprawia, że praca w programie MAXQDA jest bardzo łatwa: jak widać, pierwsze okno (1) w lewym górnym rogu zawiera *system dokumentów*, okno poniżej (2) zawiera *system kodów*, okno w prawym górnym rogu (3) to *przeglądarka dokumentów*, a ostatnie okno (4) to *pobrane segmenty* (nie należy się martwić, jeśli wyświetlają się tylko trzy okna - zwarte okno jest ukryte przy pierw-szym uruchomieniu MAXQDA, ponieważ nie jest potrzebne na początku analizy).

Interfejs MAXQDA

Te cztery okna tworzą podstawową strukturę MAXQDA. Można zmienić ich kolejność, zamieniając obrysy okien lub wyświetlając okna w trzech, zamiast w dwóch kolumnach. Te ustawienia można zmienić w menu głównym za pomocą czterech symboli na zakładce "Home"/"Strona główna".

Te zakładki (niektóre programy mogą nazywać je "wstążkami") znajdują się w górnej części okna MAXQDA i oferują dostęp do wielu funkcji programu. Na karcie "Home"/"Strona główna" można otwierać lub zamykać poszczególne okna i organizować ekran zgodnie z planowaną pracą. Ponadto można odpiąć poszczególne okna ze struktury czterech okien i przeciągnąć je w inne miejsce lub nawet drugi ekran komputera. Aby otworzyć i zamknąć okna, wystarczy kliknąć przycisk dla odpowiedniego okna lub po prostu zamknąć okno, klikając na symbol "x" w jego prawym górnym rogu.

Wracamy teraz do czterech głównych okien. Wszystkie pliki, z którymi chcemy pracować, zostaną zaimportowane do okna Document System. Jeśli używane są kody i kody podrzędne, można nimi zarządzać w oknie Code System. Można przeglądać i edytować swoje dane w *przeglądarce dokumentów* (Document Browser). W oknie *Pobrane segmenty* (Retrieved Segments) zostaną później wyświetlone wyniki wyszukiwania.

Kilka uwag na temat przechowywania i zapisywania danych

MAXQDA zarządza wszystkim, co jest importowane, komentowane lub definiowane w jednym pliku (pliku projektu). Więc, po utworzeniu projektu, istnieje zasada: **jeden projekt = jeden plik**. Zgodnie z wcześniejszymi informacjami, pliki te mają rozszerzenie MX20 (projekty utworzone w starszych wersjach programu kończą się na MX18 lub MX12).

Aby mieć pewność, że tworzony projekt jest zawsze bezpieczny, proszę zapoznać się z poniższa informacją w ramce:

WAŻNE: MAXQDA automatycznie zapisuje wszystko, co jest importowane lub tworzone przez użytkownika(ów). Jednak należy się upewnić, że tworzone są codzienne kopie zapasowe za pomocą opcji *Zapisz projekt jako* (Save Project As), która jest dostępna na karcie "Strona główna"/ "Home" i zapisać je na dodatkowym urządzeniu pamięci masowej.

Podsumowując, *plik projektu* zawiera wszystkie dane potrzebne do pracy nad projektem badawczym, pracą licencjacką lub magisterską. Ale jest wyjątek od każdej reguły: jeśli wykorzystywanych jest dużo plików audio lub wideo, *plik projektu* może stać się zbyt duży, nawet po zaimportowaniu tylko kilku plików wideo. Dlatego standardowe ustawienie automatycznie osadza obrazy i dokumenty PDF tylko do określonego rozmiaru pliku (5 MB), podczas gdy pliki audio i wideo są zapisywane osobno. Oczywiście można zmienić te ustawienia, ale gdy *plik projektu* stanie się zbyt duży, jego współdzielenie z innymi współpracownikami może być trudna.

Interfejs MAXQDA

Ważne słowa kluczowe

Oto wybrane najważniejsze słowa kluczowe, które należy znać podczas pracy w programie MAXQDA:

Projekty (Projects) to pliki systemowe lub "jednostki pracy" w MAXQDA. Zawierają wszystkie zaimportowane dane, takie jak teksty, pliki PDF, obrazy, tabele, a także utworzone przez użytkownika kody, notatki, komentarze.

Dokumenty (Documents) to są jednostki, które chcemy przeanalizować. Mogą to być wywiady, protokoły grup fokusowych, nagrania wideo lub audio, artykuły z czasopism naukowych i wiele innych.

Kody (Codes) stanowią najważniejsze narzędzie analityczne. Można je przypisać do wszystkiego, co jest warte zaznaczenia – mogą to być segmenty tekstu, sekcje w zdjęciu czy fragmenty filmu.

System kodów (Code system) lub **drzewo kodów (Code tree)** opisuje całość wszystkich kodów i kodów podrzędnych, które można uporządkować hierarchicznie.

Kodowanie (Coding) to czynność polegająca na przypisaniu kodu do oznaczonego segmentu materiału.

Zakodowane segmenty (Coded segments) to te istotne segmenty materiału, którym przypisano kod.

Notatki (Memos) zasadniczo służą jako rekordy użytkownika. Można w nich zanotować swoje pomysły, założenia i pytania dotyczące kolejnych kroków analizy lub sformułować pierwsze hipotezy dotyczące możliwych powiązań w danych.

Komentarze (Comments) są krótsze niż notatki. Można ich używać do przypisywania komentarzy, takich jak "sprzeczne" lub "ważna część!" do zakodowanych segmentów.

Przeglądy (Overviews) to tabelaryczne prezentacje wszechobecne w MAXQDA. Istnieją przeglądy zakodowanych segmentów, notatek, zmiennych, linków i tak dalej. Wszystkie przeglądy MAXQDA działają zgodne z tą samą zasadą i zapewniają łatwy dostęp do poszczególnych elementów, dzięki czemu użytkownik nie traci kontroli nad swoimi danymi.

Import i eksploracja danych

Importowanie danych

Zanim przedstawione zostaną różne sposoby importowania danych, przyjrzyjmy się bliżej oknu *Document System*.

Po kliknięciu prawym przyciskiem myszy na *Dokumenty/Documents* lub symbol znajdujący się obok niego, otworzy się duże menu kontekstowe. Poniżej można zobaczyć jego część:

Alternatywnie można przejść przez zakładkę menu "Import"/"Importuj" i kliknąć odpowiedni symbol typu swoich danych, np. *Transkrypcje* lub - jeszcze łatwiej – użyć opcji przeciągnij i upuść pliki z Windows Explorer lub Mac Finder do okna *System dokumentów*. Na karcie "Import" wyświetlą się dodatkowe opcje importu specjalnych typów danych, w tym importowanie dokumentów z arkuszy kalkulacyjnych, transkrypcje grup fokusowych lub tworzenie tekstu bezpośrednio w MAXQDA.

Import i eksploracja danych

W sposób, w jaki komputer umożliwia tworzenie folderów w celu organizowania plików, funkcja *nowej grupy dokumentów* MAXQDA umożliwia tworzenie grup dokumentów w celu organizowania dokumentów. Kliknij grupę dokumentów prawym przyciskiem myszy i wybierz opcję *Importuj dokumenty*, aby je zaimportować lub przeciągnij i upuść dokumenty z jednej grupy do drugiej.

Eksploracja danych

Analizowanie danych jakościowych tak naprawdę nie działa bez znajomości danych. Program MAXQDA ułatwia przeglądanie plików: wystarczy dwukrotnie kliknąć na dokument w oknie *systemu dokumen-tów* i zostanie on otwarty w *przeglądarce dokumentów* – będzie wyglądać mniej więcej tak, jak transkrypcja wywiadu w poniższym przykładzie:

Document Brows	er: Jul	es
Day-to-Day Issues\In	terests	🔹 🔽 👌 💠 🖄 🖉 🔌 🔌 🔌 🖉 🧐 🚱 🖓 🖉
	3	Q: How satisfied are you with your career?
InterestsCareerParents	4	R : I am currently working to become a guidance counselor or school psychologist. I am interested in working in a school for both the benefits of my interest and the benefits of salary and time off. During my time off I would be able to partake in my other interest of Djing. Just like anyone else my career path decisions have varied over the years but now I think I have found one that will remain fixed. My mother is a guidance counselor and I have always enjoyed listening to her talk about her work, and also the amount of time her job has allowed her to spend with her family. Having the summers and other vacations off would also allow me to engage in having my own DJ company or owning my own club, two dreams of mine that I have always enjoyed.

Numery akapitów ułatwiają omawianie określonych segmentów w zespole ("Spójrz na komentarz w paragrafie 4!"), jak również kodowanie całych akapitów naraz. Można również użyć numerów akapitów, aby zacytować źródła danych. Jeśli potrzebna jest bardziej precyzyjna numeracja danych, można zmienić ustawienia wyświetlenia numeracji wiersza w dowolnym momencie poprzez kliknięcie na tekst prawym przyciskiem myszy i wybierając *"Konwertuj na numerację wiersza*" (Convert to Line Numbering).

W powyższym przykładzie widać trzy kolorowe pionowe paski, a także żółty symbol karteczki obok tekstu. Symbol ten oznacza, że do tego akapitu została dołączona notatka. Pionowe paski to tak zwane paski kodujące, które identyfikuja do jakiego kodu przypisano tekst (w tym przypadku długie kody kończące się na "..Zainteresowania", "..Kariera" i "..Rodzice"). Aby wyświetlić całą nazwę kodu, wystarczy powiększyć kolumnę kodu poprzez przeciągnięcie szarej linii obok pasków kodujących w prawo. **Notatki** służą do tworzenia adnotacji i zapisów w celu dołączania ich do tekstów, segmentów tekstu, grup dokumentów, obrazów, plików audio lub wideo, a nawet kodów - tak jak w przypadku "prawdziwych" karteczek samoprzylepnych.

Kiedy po raz pierwszy otwierany jest tekst w *przeglądarce dokumentów*, sektor ten będzie nadal pusty, ponieważ nie zostały jeszcze zakodowane, ani utworzone notatki. Można spróbować utworzyć ją teraz: wystarczy kliknąć dwukrotnie gdzieś w sektorze notatek, otworzy się wówczas automatycznie okno dialogowe. Szczegółowo notatki zostaną omówione w dalszej części tego przewodnika.

Na samej górze przeglądarki dokumentów pasek narzędzi pokazuje najważniejsze funkcje.

 Zoc out	om :	Origin size	al	Print docu	Iment	Search	Sett	ings		
\$ Э	⊕ [	100 *			-	о 🔅	ł	Ð		×
	Zooi in	m	Show sideba	ar	Export docum	display ient	ed	Edit r	• 🖉	2

Jeśli importujemy i otwieramy dokument PDF w *przeglądarce dokumentów*, można użyć kilku dodatkowych ustawień. Użytkownik za pomocą ikon programu, może na przykład powiększać/pomniejszać obszar dokumentu lub przejść do następnej strony pliku PDF.

Import i eksploracja danych

W każdym momencie prowadzonych badań, użytkownik może wydrukować tekst zawierający numery akapitów (lub zapisać go w formie pliku PDF z drukarką PDF). Aby to zrobić, należy wybrać symbol *Dru-kuj dokument* lub użyć skrótu Ctrl+P (w systemie Windows) lub cmd+P (w systemie Mac). W menu drukowania dostępne są różne opcje dla projektu wydruku:

Printer Printer Image: Copies Image: Copies <th></th>	
Margins [cm] Left 2,0 Right 2,0 Top 2,0 Bottom 2,0 Header Suikkanen 2011 Date Page number Footer Date Page number	Wybierz szerokość marginesu Zdefiniuj nagłówek lub stopkę
More settings Display codings Display memos Max. coding column width [%] 25	Wybierz, czy chcesz wyświetlać kody i / lub notatki Maksymalna szerokość kolumny kodującej przeznaczonej do druku

Przeszukaj swoje dane

Faza eksploracyjna prowadzonych badań może wymagać przeszukania dokumentów użytkownika pod kątem określonych słów. Wyszukiwanie słów w programie MAXQDA można przeprowadzić lokalnie w każdym z czterech głównych okien, co oznacza w jednym oknie na raz. W każdym oknie jest dostępny symbol lupy, aby wprowadzić i wyszukać słowo po kliknięciu. MAXQDA wyświetli częstotliwość występowania terminu i będzie można przechodzić od każdego trafienia do następnego, aby zobaczyć jego kontekst za pomocą klawiszy strzałek.

Bardziej zaawansowanym narzędziem niż lokalne wyszukiwanie jest *wyszukiwanie leksykalne* (można je znaleźć w zakładce "Analiza"/ "Analysis"). *Wyszukiwanie leksykalne* umożliwia przeszukiwanie kilku dokumentów jednocześnie i nie ogranicza się do otwartych dokumentów.

•		Lexical search	
Search strings	Delete search item	Clear all	In documents
family New entry			
			• OR O AND
			Within Document
			Find whole words
			Case-sensitive
			Interpret search items as regular expressions
			Include words from lemma list
			English
			Only in activated documents
			Only in "Retrieved segments" window
Ð	Open	Save	Run search Cancel

W tym przykładzie wszystkie dostępne dokumenty będą wyszukiwane pod katem terminu "rodzina".

Zaraz po otwarciu okna można wprowadzić dowolną liczbę elementów wyszukiwania. Celem zakończenia wpisywania lub dodania nowego ciągu wyszukiwania należy użyć klawisza Return. Każdy wyszukiwany element jest umieszczany w nowej linii. Standardowe ustawienie jest zgodne z opcją "LUB"/"OR", tj. gdy tylko jeden z elementów wyszukiwania zostanie znaleziony, zostanie wymieniony jako trafienie. Kliknięcie pozycji w tabeli wyników, która zawiera listę wszystkich trafień wyszukiwania, spowoduje wyświetlenie odpowiedniego akapitu w oknie *przeglądarki dokumentów*.

Import i eksploracja danych

Kodowanie kolorami i notatki

Czasami użytkownik może chcieć zaznaczyć coś w tekście lub dodać komentarze, hipotezy i inne pomysły, zanim jeszcze zacznie myśleć o kategoriach i ogólnym kierunku swojej analizy. Można następnie podświetlić fragmenty książki lub przykleić karteczkę do strony, można także użyć *podświetlenia funkcji kodowania* w MAXQDA, aby oznaczać teksty pięcioma kolorowymi, wirtualnymi pisakami (czerwony, niebieski, zielony, żółty i fioletowy). Ikona kodowania kolorami znajduje się na górze okna przeglądarki.

Użytkownik może zaznaczyć dowolną część tekstu za pomocą myszy, a następnie kliknąć jeden z symboli, aby podświetlić go za pomocą wybranego koloru. Różnica w stosunku do podkreślania/zaznaczania w "prawdziwym życiu" polega na tym, że znacznie łatwiej jest znaleźć te fragmenty ponownie w MAXQDA, niż przejrzeć książkę.

Jak odzyskać zakodowane segmenty utworzone za pomocą *kodowania opcją Highlight*, zostanie opisane w dalszej części, w rozdziale pt. *Analiza danych*. Kodowanie kolorami jest bardzo przydatnym narzędziem do oznaczania ważnych rzeczy, nawet przed określeniem procesu kodowania.

Kolejnym przydatnym narzędziem jest funkcja *Notatki/Memos*. Opcji *In-Document-Memos* umożliwia dołączanie notatki w dowolnym miejscu w dowolnym dokumencie. Można wybrać dowolną część dokumentu, kliknąć prawym przyciskiem myszy na zaznaczony fragment i użyć menu kontekstowego, aby utworzyć nową notatkę, w której można zapisać swoje przemyślenia i pomysły.

	Document memo: Interviews New York\Teresa	
C ! ? T L M R N N N N	🥄 🌼 Туре:	🔎 🗙 🖶 🕒 🖪
Helvetica Neue 12	≗ ▲ 	這~ 있 🖻 🛍 🤊 여
How they typed		juliagerson, 24.09.19 13:44
Note how CAPS were used in this answ	ver	
Linked codes (0)	Linked coded segments (C	)
Drop code in memo	Drop coded segment i	n memo

Można wpisać tytuł notatki, przypisać odpowiedny symbol dla typu notatki i połączyć ja z określonymi kodami

Podobnie jak w przypadku kodowania kolorami, proces pobierania notatek jest również prosty. Wszystkie rodzaje notatek i specjalna funkcja wyszukiwania notatek są dostępne na karcie menu "Notatki"/ "Memos". Wyniki wyszukiwania są wyświetlane w menagerze notatek Memo Manager, gdzie można łatwo zarządzać, edytować i filtrować wszystkimi notatkami, np. wyświetlając tylko notatki napisane w określonym przedziale czasu.

Kodowanie danych użytkownika

Kodowanie segmentów danych

Główną techniką pracy dla większości metod analiz jest *kodowanie danych*. Ale co to oznacza? Kodowanie opisuje proces wybierania części materiału danych, na przykład akapitu lub części obrazu, za pomocą myszy (podobnie jak w programie Word lub innych programach) i przypisanie do niego kodu. Zasadniczo jest to taki sam proces, jak tagowanie treści, ale kodowanie w empirycznych badaniach społecznych oznacza znacznie więcej.

Więc czym jest kod? Pierwsze skojarzenia mogą dotyczyć tajnych służb oraz ich kodowania i dekodowania maszyn lub kodów, tak ściśle regulowanych odwzorowań, jak w kodach Morse'a. Oba skojarzenia są mylące! W kontekście badań jakościowych kod jest raczej etykietą używaną do nazwania zjawisk w tekście lub obrazu. Z technicznego punktu widzenia, kod to ciąg znaków, który może składać się maksymalnie z 63 znaków w MAXQDA, może to być kilka słów lub bardziej zaszyfrowane ciągi, takie jak "CR128". W badaniach społecznych kody mogą mieć różne znaczenia i pełnić różne funkcje w procesie badawczym: *istnieją kody faktyczne, kody tematyczne, teoretyczne* i wiele innych (Kuckartz & Rädiker 2019, Richards 2014). Wystarczy spojrzeć na sam kod, jego rola w procesie badawczym nie zawsze jest jasna: może być podrzędna znaczenie lub odgrywać kluczową rolę. Tylko kontekst lub ujęcie rzucą na to światło.

Jak więc można tworzyć kody? Po prostu kliknąć prawym przyciskiem myszy na katalog główny systemu kodowania w oknie *Code System* i wybrać opcję *Nowy kod* (New code) z menu kontekstowego. Alternatywnie można wybrać odpowiedni symbol na pasku narzędzi w prawym górnym rogu lub najechać kursorem na kod i kliknąć na zielony symbol plus, który pojawia się automatycznie.

🤕 Code System	Ċ	e ~~_~~	ρ	٥	Ð	Ā	×
Code System							0
Sets							0

Do wyszukiwania użyj symbolu lupy dla określonego kodu. Ikona po jej lewej stronie umożliwia tworzenie nowych kodów.

Otworzy się okno dialogowe do zdefiniowania nowego kodu:

Jak można przypisać kod do określonej sekcji dokumentu? Najpierw należy wybrać sekcję za pomocą myszy (jeśli chcemy zaznaczyć cały akapit, należy po prostu kliknąć na numer akapitu). Następnie wystarczy przeciągnąć i upuścić zaznaczoną sekcję na kod lub odwrotnie, czyli przeciągnąć kod na wybraną sekcję. Jeśli powyższe czynności zostały wykonane po raz pierwszy, wyświetli się liczba obok tego kodu w sekcji *Code System* pokazująca ile razy kod był używany, - zmiana z "0" na "1". W *Document System* można zobaczyć, że liczba zakodowanych segmentów w dokumencie jest także wyświetlana obok każdego dokumentu.

Kodowanie danych użytkownika

Program MAXQDA oferuje inne możliwości kodowania; można uzyskać do nich dostęp, klikając prawym przyciskiem myszy wybraną sekcję w dokumencie lub za pomocą ikon na pasku narzędzi *Kod/Code,* który znajduje się w górnej części *dokumentu Okna przeglądarki*. Pasek narzędzi wygląda następująco:

Ostatnio użyty kod jest zawsze wyświetlany po lewej stronie. Jeśli klikniemy na czerwony symbol kodowania po prawej, to kod ten zostanie przypisany do wybranej sekcji tekstu. Każda z poniższych ikon odnosi się do innej funkcji kodowania; można na przykład kliknąć symbol *Undo code*, a następnie wybrać jeden lub kilka kodów z listy rozwijanej.

Menu kontekstowe w *przeglądarce dokumentów* zawiera jeszcze więcej opcji kodowania, które można zobaczyć po kliknięciu prawym przyciskiem myszy na zaznaczonej sekcji tekstu:

Create a new code and assign it to the		CODE	
nignlighted segment.	-• ¢ _G	With New Code	₩ ₩
	¢ io	In-Vivo	72 第1
Code with recently used code.	-•	With 'Interests'	€₩L
All activated codes will be assigned.		With Activated Codes	
	G	Insert Memo for Selection	۲ûМ
	2	Search for Highlighted Text	
Codes that are assigned at this section will be listed.	•	List Assigned Codes	

Analiza danych

Aktywacja dokumentów

Być może widziałeś wcześniej opcję *Tylko w aktywowanych dokumentach* (Only in activated documents) w oknie dialogowym wyszukiwania leksykalnego i zadałeś sobie pytanie, co to znaczy. *Aktywacja* jest jedną z kluczowych koncepcji MAXQDA: to znaczy, że można wybrać dokumenty (i / lub kody) do analizy, a następnie pracować tylko z tymi wybranymi elementami. Jak działa aktywacja? To bardzo proste: w każdym dokumencie lub grupie dokumentów menu kontekstowego dostępna jest na górze po prawej stronie opcja *Aktywuj/ Activate*. Bardziej doświadczeni użytkownicy MAXQDA będą po prostu klikać na symbol dokumentu lub folderu, aby aktywować dokument lub grupę dokumentów.

Można od razu sprawdzić, czy dokument lub grupa została aktywowana. Nazwa i symbol będą czerwone, a przed nimi pojawi się czerwona strzałka. Poniżej pokazany jest tak zwany pasek stanu MAXQDA/ Status bar, który wyświetla liczbę aktualnie aktywowanych dokumentów. Jeśli chcemy ograniczyć wyszukiwanie do pewnych tekstów, należy je najpierw aktywować, a następnie wybrać opcję Tylko w aktywowanych dokumentach (Only in activated documents) w oknie dialogowym wyszukiwania leksykalnego.

Jak można zresetować aktywację? Wystarczy przejść do okna *Document System* i kliknąć na ikonę *Resetuj aktywacje* (Reset activations) na pasku narzędzi. Alternatywnie można ponownie kliknąć symbol dokumentu lub grupy dokumentów.

Pobieranie wszystkich zakodowanych segmentów jednym kodem

Kodowanie to nie wszystko, a analiza danych użytkownika to z pewnością coś więcej niż tylko kodowanie. W pewnym momencie użytkownik będzie chciał zakończyć kodowanie i zacząć się przyglądać wynikom tego procesu. Najłatwiej jest pobrać wszystkie segmenty przypisane do jednego konkretnego kodu. Jeśli na przykład przeprowadzane są badania na podstawie wywiadów, można zapytać: "Co zostało powiedziane na określony temat i kto co powiedział?" Magicznym słowem, które pozwala uzyskać dokładnie te odpowiedzi, jest opcja Retrieval. W MAXQDA takie *kodowanie zapytania/Coding Query* działa - podobnie jak *wyszukiwanie leksykalne* - poprzez aktywacje.

Należy aktywować wszystkie dokumenty, które mają zostać uwzględnione w *zapytaniu kodowym*, a także kody przypisane do segmentów, którymi jesteśmy zainteresowani. Aktywacja kodów działa podobnie jak aktywacja dokumentów (kliknięcie na kod prawym przyciskiem myszy i wybranie opcji *Akty-wuj* lub kliknięcie symbolu przed nazwą kodu). Wszystkie znalezione zakodowane segmenty pojawią się w czwartym głównym oknie MAXQDA, w oknie *Pobrane segmenty* (Retrieved Segments). Pod każdym segmentem wyświetlą się informacje o źródle segmentu. W poniższym przykładzie segment można znaleźć w *szóstym akapicie* dokumentu *"Jamie"*.

Informacje o źródle nie tylko mówią, z którego dokumentu pochodzi dany segment, ale także pozwalają przejść bezpośrednio do tego dokumentu: wystarczy kliknąć na nazwę dokumentu, a zostanie on załadowany do okna *przeglądarki dokumentów* z zakodowanym segmentem, aby można go było łatwo wyświetlić w kontekście.

Wykorzystanie opcji wizualizacji

Wizualizacja wyników jest jedną z mocnych stron programu MAXQDA, dlatego poświęcony został jej rozdział w tym *przewodniku wprowadzającym* do pracy w programie. Istnieje kilka sposobów wizualizacji danych w MAXQDA, zaczynając od możliwości przypisywania kolorów do kodów i dokumentów. Pomaga to w wizualnej organizacji danych użytkownika oraz umożliwia nadanie kolorom określonych znaczeń. MAXQDA to pierwsze oprogramowanie QDA, które umożliwia wykorzystywanie emotikonów jako symbolu kodu. Może to być szczególnie przydatne do pokonywania barier językowych, na przykład podczas pracy w projektach międzynarodowych.

Narzędzia do wizualizacji pozwalają także w zrozumiały sposób pokazać połączenia danych. Najczęściej używanym narzędziem jest *Code Matrix Browser*, który można otworzyć za pomocą zakładki "Visual Tools".

Analiza danych

Więc co pokazuje Code Matrix Browser?

		Code Matrix B	rowser				
🔣 👅 🔳 🔳 🖬 👫 123	₩ =	# 1	Σ С			🔯 🔀 🖸	•
Code System	Riley	Luca	Jamie	Charlie	Chris	Kim	Alex
Interviews Main Topics							
C Emotions							
C Education			-			-	
Interests			-		-		
Money and Financial Issues			-				
Religion and Sprituality			-				
Significantly positive			-			-	-

Kolumny zawierają listę różnych dokumentów; w tym przypadku każdy dokument jest jednym respondentem w ankiecie dotyczącej satysfakcji życiowej. Respondentów pytano na przykład o problemy, z którymi spotykają się na co dzień. Widać tutaj, że wszyscy wspominają o emocjach, ale tylko dwie badane osoby wspominają o kwestiach związanych z pieniędzmi.

Przeprowadzanie analizy metodami mieszanymi

Definiowanie zmiennych dokumentu

Jedną z najważniejszych funkcji MAXQDA jest obsługa metod mieszanych. Dla każdego dokumentu w *systemie dokumentów*, można zarządzać całym zestawem atrybutów (czyli zmiennymi używanymi przez programy statystyczne). Można na przykład rejestrować dane osobowe lub podstawowe informacje do wywiadów jako zmiennych lub wartości zmiennych i używać ich do analizy metodami mieszanymi. Opcja *Lista zmiennych dokumentu* w zakładce "Zmienne"/ "Variables" otworzy następujące okno dialogowe:

	Go data ed	o to Cre litor var	eate new iable				
				Document Variables			
List	of Document Variables						14 Variables
T	🗲 🔍 🖩 🌾	🗈 🖬 📑		Î			🛛 🔕 🕒 🌖
*	Variable	Variable type	To be displayed	Source	Missing value	Categorical	Favorite variable
	Self-esteem	Text	Image: A start of the start	Code			
	Interests	Integer	Image: A start of the start	Code			
	Document group	Text	$\checkmark$	System			
	Document name	Text		System			
	Created	Date/Time	$\checkmark$	System			
	Number of coded segme	Integer		System			
	Number of memos	Integer	Image: A start of the start	System			
	Created by	Text	Image: A start of the start	System			
	Collect date	Date/Time	Image: A start of the start	User			
	Age	Integer		User			
	State	Text	Image: A start of the start	User			
	Marital status	Text	Image: A start of the start	User			
	Education	Text	$\checkmark$	User			
	Criticism	Text		User			

Po otwarciu widoczne będzie, że zostało już zdefiniowanych kilka zmiennych. Są to tak zwane zmienne systemowe, których wartości są automatycznie ustawiane przez program MAXQDA i nie można ich zmienić. Opcja *Nowa zmiennal* New variable umożliwia zdefiniowanie kolejnych zmiennych. Najpopularniejsze typy zmiennych to Tekst (np. "Nauczyciel" lub "Student" dla zmiennej "zawód") i Integer (jak liczby całkowite dla zmiennej "liczba dzieci"). W każdej chwili można zdefiniować nowe zmienne.

Wprowadzanie wartości zmiennych

Aby wprowadzić wartości *zmiennych do dokumentu*, należy użyć paska narzędzi na *liście zmiennych dokumentu*/ List of document variables i przejść do *edytora danych*.

Tabelę zmiennych dokumentu można wyeksportować do formatu Excel lub SPSS, co oznacza, że można kontynuować pracę nad nią za pomocą programów statystycznych, takich jak SPSS lub Stata, i przeprowadzić analizę statystyczną.

Przekształcanie częstotliwości kodu w zmienne

Częstotliwość segmentów przypisanych do określonego kodu można przekształcić w zmienną, która otrzyma nazwę kodu. Należy kliknąć prawym przyciskiem myszy na preferowany kod i wybrać z menu kontekstowego opcję *Przekształć w zmienną dokumentu* (Transform into a document variable. W poniższym przykładzie kod "Significantly positive" został przekształcony w zmienną:

		Docume	nt Variables		
Data	editor - All document	S		9 (18) Documents	
	Y ¥ 🔳 🖌	C - C		X 🚳 🗗 🕕	
	Document name	State	Age	Significantly positive ^	
	Charlie	New York	21	0•	Nic nie zostało przypisane do
	Jules	New York	27	0	kodu "Significantly positive"
	Luca	Indiana	21	1	rodd significantly positive .
	Chris	New York	19	1	
	Riley	New York	29	2	
	Kim	New York	19	3•	2 fragmanty zastały oznaczona
	Alex	New York	19	3	S fragmenty zostały oznaczone
	Sascha	Indiana	19	4	Rodeni significantiy positive .
	Jamie	New York	18	5	

Używanie zmiennych dokumentu w analizie

Dane ilościowe i jakościowe można łączyć na różne sposoby. Najłatwiejszym sposobem jest wybranie zmiennych dokumentu jako kryteriów wyboru podczas uruchamiania *zapytania dotyczącego kodowa-nia*. Umożliwi to porównanie cech socjodemograficznych, takich jak "Co o XY mówili pojedynczy uczestnicy powyżej 50 roku życia?" lub "Jakie były sugestie uczestników będących w związkach part-nerskich w porównaniu z osobami samotnymi?". Odpowiedniego wyboru można dokonać za pomocą funkcji *Aktywuj według zmiennych dokumentu* / Activate by document variables w zakładce "Metody mieszane"/ "Mixed Methods".

Najpierw należy wybrać zmienną z listy po lewej stronie (w tym przypadku: Stan cywilny), nacisnąć strzałkę, a następnie wybrać wartość zmiennej po prawej stronie (w tym przypadku: single). Po kliknięciu *Aktywuj*/Activate, wszystkie dokumenty z pasującymi wartościami zmiennych zostaną aktywowane w *systemie dokumentów*, w tym przykładzie wszystkie wywiady z respondentami, którzy nie są w związkach partnerskich.

		Activa	te by varia	ble			
Variables		Conditions	-8	×		H	
 Document group Document name Created Number of coded segments Number of memos Created by Collect date Age State Marital status Education Criticism Self-esteem Interests Significantly positive 	•	[Marital statu:	s] = single				 OR AND = (equal) < (smaller than) > (larger than) > (larger or equal) > (larger or equal) > (contains) Value single
Insert all variable values as conditions		7 do	cuments (1	otal: 7	)	Activat	te New Set Cancel

Dodatkowa literatura

- Charmaz, Kathy (2014). Constructing Grounded Theory. 2nd ed., San Francisco: SAGE Publications.
- Corbin, Juliet; Strauss, Anselm (2015). *Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory.* 4th ed., San Francisco: SAGE Publications.
- Kuckartz, Udo; Rädiker, Stefan (2019). *Analyzing qualitative data with MAXQDA: Text, audio, video*. Heidelberg: Springer.

http://link.springer.com/10.1007/978-3-030-15671-8

- Kuckartz, Udo (2014). *Qualitative Text Analysis. A Guide to Methods, Practice and Using Software.* London: SAGE Publications.
- Kuckartz, Udo (2014). Mixed Methods. Methodologie, Forschungsdesigns und Analyseverfahren. Wiesbaden: Springer VS. https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-531-93267-5
- Richards, Lyn (2015). Handling Qualitative Data. A Practical Guide. 3rd ed., London: SAGE Publications.
- Woolf, Nicholas H.; Silver, Christina (2018). *Qualitative Analysis Using MAXQDA: The Five-level QDA Method.* New York, NY: Routledge.

Podsumowanie

Podsumowanie

Mamy nadzieję, że ten przewodnik pomógł Państwu w rozpoczęciu pracy w programie MAXQDA. Oczywiście MAXQDA oferuje całą gamę innych funkcji i narzędzi analitycznych. Aby wymienić kilka przykładów, można:

- tworzyć przeglądy literatury
- transkrybować pliki audio i wideo
- importować i analizować dane z serwisów Twitter i YouTube
- analizować grupy fokusowe
- wizualizować dane lub wyniki
- przeprowadzić ilościową analizę tekstu za pomocą MAXDictio
- generować raporty i statystyczne tabele częstotliwości

Szeroki zakres informacji można znaleźć na naszej stronie internetowej www.maxqda.pl oraz na stronie producenta www.maxqda.com

- bezpłatne webinaria wprowadzające
- podręcznik online
- samouczki wideo
- lista szkoleń
- profesjonalna baza instruktorów MAXQDA
- blog badawczy, forum użytkowników i inne ...

MQIC – Międzynarodowa Konferencja MAXQDA

Coroczna międzynarodowa konferencja MAXQDA gromadzi użytkowników MAXQDA z całego świata w Berlinie, Niemcy. Konferencja oferuje bogaty program obejmujący wszystko, co dotyczy badań metodami mieszanymi w MAXQDA. To wyjątkowa okazja do nawiązania kontaktów z innymi użytkownikami MAXQDA i poznania zespołu programistów MAXQDA. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie: www.mqic-berlin.com.

Jump start your research journey

with a 14-day free MAXQDA trial

maxqda.com/trial

F MAXQDA 🔰 @VerbiSoftware

Software – Consult – Sozialforschung GmbH - Berlin, Deutschland